

แผนพัฒนาการเกษตรตำบลถึงชั้น

พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕

ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. ๒๕๖๓

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

ประจำตำบลถึงชั้น

อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

สอนศิลป์ได้
ทำงานเกษตร
อำเภอมะนังสุพรรณบุรี

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาการเกษตรของตำบลซึ่งเป็นกลไกการปฏิบัติงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล สามารถใช้เป็นแนวทางในการทำงานโครงการสำคัญต่างๆ เช่น โครงการนาแปลงใหญ่ โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ โครงการส่งเสริมการผลิตพืช สัตว์ ประมง และดิน โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โครงการลดต้นทุนการผลิต โครงการจี เอ พี (GAP) โครงการบริหารจัดการศัตรูพืชและเขตเกษตรกรรมเพื่อลดความเสี่ยงให้กับเกษตรกร

ภายในเล่มประกอบไปด้วยข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตร สถานการณ์ของชุมชน ปัญหา ศักยภาพ วิสัยทัศน์ของชุมชน โดยแสดงถึงการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาการเกษตร รวมทั้งโครงการและกิจกรรมที่เกิดจากความต้องการของเกษตรกร

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้องถิ่น ขอขอบคุณเกษตรกร ผู้นำกลุ่มอาชีพ ผู้นำชุมชน คณะกรรมการศูนย์ ฯ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ที่ให้ข้อมูลและแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรในครั้งนี้ล่วงหน้าอย่างดียิ่งและหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ภาครัฐและเอกชนที่ได้ศึกษา คงให้การสนับสนุนโครงการกิจกรรมที่เกษตรกรได้เสนอความต้องการที่เป็นจริงด้วย

นางยุพา ตั้งต้นตระกูล

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท้องถิ่น

สิงหาคม ๒๕๖๓

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ	๑
๑.๓ สภาพภูมิอากาศ	๔
๑.๔ เส้นทางคมนาคม	๕
๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๕
๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๖
๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๘
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล	๑๐
๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ตำบล	๑๐
๒.๒ การทำ TOWS matrix	๒๐
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	๒๒
๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า	๒๒
๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๒๒
๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๒๒
ภาคผนวก	๒๖
- โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP)	๒๗
- โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อควบคุมศัตรูพืช	๒๙
- โครงการพัฒนาการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน	๓๑
- โครงการการผลิตสารชีวภาพเพื่อลดการเผาตอซังข้าว	๓๕

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ ๑	แผนที่ชุดดินต่ำบตลิ่งชั้น อำเภอมืองสุพรรณบุรี.....	๓
ภาพที่ ๒	แผนที่แสดงขอบเขตโครงการชลประทานในท้องที่จังหวัดสุพรรณบุรี	๙

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๑	อุณหภูมิย้อนหลัง ๓ ปี ของพื้นที่อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๔
ตารางที่ ๒	ข้อมูลปริมาณน้ำฝนในรอบ ๕ ปีของพื้นที่อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๕
ตารางที่ ๓	รายละเอียดจำนวนประชากรตำบลลิ้นช้าง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๗
ตารางที่ ๔	ข้อมูลพื้นที่ถือครองระดับตำบลลิ้นช้าง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๑๐
ตารางที่ ๕	ปฏิทินกิจกรรมในการดูแลปลูกพืช	๑๓
ตารางที่ ๖	ผลผลิตเฉลี่ย ราคา ต้นทุนการผลิต	๑๔
ตารางที่ ๗	ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข	๑๕
ตารางที่ ๘	สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	๒๔

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

ตำบลตลิ่งชัน อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๒๒ (สายอุยา – ดอนเจดีย์) ระยะทางประมาณ ๒๑ กิโลเมตร มีพื้นที่รับผิดชอบรวมทั้งสิ้น ๓๒.๑๕๓๖ ตารางกิโลเมตรหรือ ๒๐,๐๙๖ ไร่

อาณาเขตติดต่อ

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ ต.ไร่จรูญ อ.ดอนเจดีย์
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ต.บ้านช้าง อ.อุททอง
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ต.บ้านโพธิ์ อ.เมืองสุพรรณบุรี
- ทิศใต้ ติดต่อกับ ต.สนามคลี อ.เมืองสุพรรณบุรี

ลักษณะภูมิประเทศ สภาพภูมิประเทศทั่วไป เป็นที่ราบลุ่ม และมีที่ดอนบางส่วน ลักษณะพื้นที่มีความลาดเอียงจาก ทิศตะวันตกลงมาทางทิศตะวันออก

ตำบลตลิ่งชัน มีทั้งหมด ๗ หมู่บ้าน มีผู้ปกครองตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.๒๕๔๗ ดังนี้

- หมู่ที่ ๑ บ้านสามทอง	นายธีระวรรณ	ลิ่มสุวรรณ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑
- หมู่ที่ ๒ บ้านตลิ่งชัน	นายรุ่งธรรม	แก้วทิพย์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒
- หมู่ที่ ๓ บ้านหนองศาลา	นายบำรุง	ผลมุข	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓
- หมู่ที่ ๔ บ้านหนองแต้	นายเชิดชาย	คงมา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔
- หมู่ที่ ๕ บ้านระฆัง	นายสราวุธ	จำปาเงิน	กำนัน หมู่ที่ ๕
- หมู่ที่ ๖ บ้านหนองแดง	นายศักดิ์ชัย	โตอัน	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖
- หมู่ที่ ๗ บ้านหนองบัว	นายวัชรินทร์	เกิดเยี่ยม	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๗

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

๑.๒.๑ ข้อมูลกลุ่มชุดดิน ความเหมาะสมของดินและคุณภาพดิน

ตำบลตลิ่งชัน มีลักษณะส่วนใหญ่ที่เหมาะสมกับการเกษตรกรรม ประกอบด้วย ชุด/กลุ่มดิน ประมาณ ๔ ชุด / กลุ่ม คือ กลุ่มที่ ๓,๔,๗, และ ๒๑ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่มชุดดินที่ ๓ กลุ่มชุดดินนี้มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินบนมีสีดำ ส่วนดินล่างมีสีเทาหรือน้ำตาลอ่อน มีจุดประสีเหลืองและสีน้ำตาลหรือสีแดง พบบริเวณที่ราบลุ่มหรือที่ราบเรียบ เป็นดินลึกมีการระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ถ้าพบบริเวณชายฝั่งทะเลมักมีเปลือกหอยอยู่ในดินชั้นล่าง โดยปกติดินกลุ่มนี้จะมีค่าความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติระดับปานกลาง มีปฏิกิริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกรดเล็กน้อย มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๕ – ๖.๕ ส่วนดินชั้นล่างหากมีเปลือกหอยปะปนจะมีปฏิกิริยาเป็นด่างอ่อนหรือมีความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๗.๕ – ๘.๐

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา หรือยกร่องปลูกพืชผักผลไม้ ซึ่งไม่ค่อยจะมีปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน แต่ถ้าเป็นที่ลุ่มมากๆ จะมีปัญหาเรื่องน้ำท่วมในฤดูฝน

ชุดดินที่อยู่กลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินสมุทรปราการ บางกอก ฉะเชิงเทรา พินาย บางแพ สิงห์บุรี

กลุ่มดินชุดที่ ๔ ลักษณะของกลุ่มดิน ส่วนใหญ่เป็นดินร่วมเหนียวปนทรายแป้ง และดินเหนียวสีเทาเข้ม หรือสีน้ำตาลปนเทา ส่วนดินชั้นล่างเป็นดินเหนียว หรือเหนียวปนทรายแป้งสีน้ำตาล สีน้ำตาลอ่อน หรือสีเทาปนสีเขียวมะกอก พบจุดสีน้ำตาลแก่ สีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีเหลืองเกิดขึ้นตลอดหน้าตัดของดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดแก่ ถึง กรดเล็กน้อย ค่าความเป็นกรด เป็นด่างอยู่ระหว่าง ๕.๕-๖.๕ ถ้าพบก้อนปูนปะปนอยู่ค่าความเป็นด่างอยู่ระหว่าง ๗.๐-๘.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์อยู่ในระดับปานกลางถึง ๐

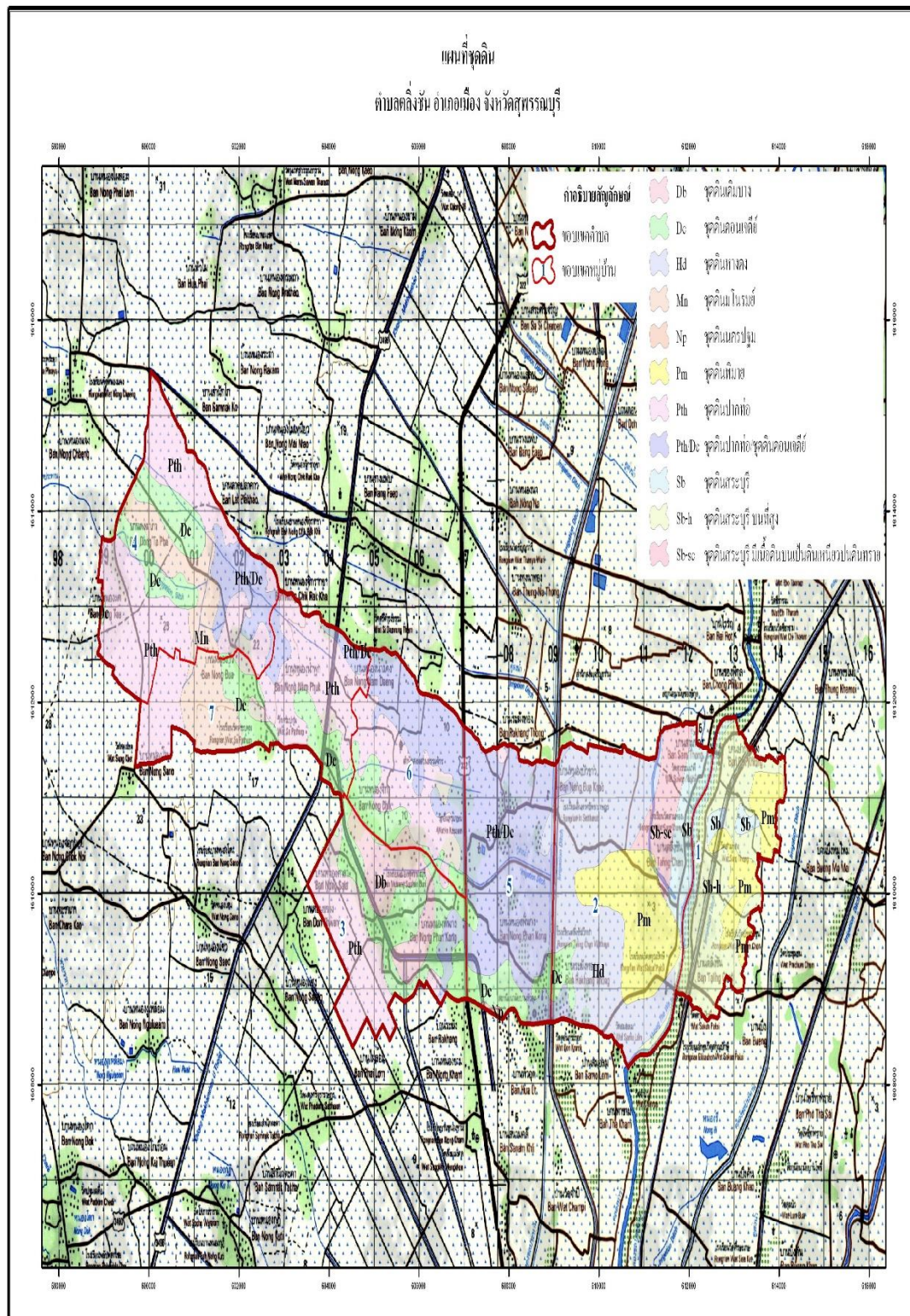
ชุดดินที่อยู่กลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินบางมูลนาก ชุดดินบางปะอิน ชุดดินชัยนาท ชุดดินชุมแสง ชุดดินพินาย ชุดดินราชบุรี ชุดดินสระบุรี ชุดดินสิงห์บุรี ชุดดินศรีสงคราม ชุดดินท่าพล ชุดดินท่าเรือ

กลุ่มดินชุดที่ ๗ กลุ่มดินชุดนี้มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว มีสีเทาหรือสีน้ำตาลปนเทา พบจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดิน กลุ่มดินนี้เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดพวกดินตะกอนลำน้ำเป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเลว พบบริเวณที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ประมาณ ๖.๐ – ๗.๐

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าว ส่วนใหญ่ใช้ทำนา ถ้าหากมีการชลประทานและการจัดการที่ดีสามารถทำได้ ๒ ครั้ง ให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

ชุดดินที่อยู่กลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินนครปฐม อุดรดิตถ์ ท่าตูม เดิมบาง สุโขทัย พิจิตร

กลุ่มดินชุดที่ ๒๑ ลักษณะเนื้อดินเป็นดินร่วน หรือร่วนปนทรายแป้ง หรือดินร่วนปนทรายสีน้ำตาลปนเทา หรือสีน้ำตาลอ่อน พบจุดประสีเทา สีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลเหลืองตลอดหน้าตัดชั้นดิน ส่วนใหญ่จะพบเกล็ดไมก้า ปะปนอยู่กับเนื้อดิน ดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง ค่าความเป็นกรดเป็นด่างอยู่ระหว่าง ๕.๕-๗.๐ มีความอุดมสมบูรณ์อยู่ในระดับปานกลาง ชุดดินที่อยู่กลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินเพชรบุรี (Pb) ชุดดินสรรพยา (Sa) หรือดินคล้ายอื่นๆ ที่มีลักษณะและสมบัติจัดอยู่ในกลุ่มชุดดินนี้

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงชุดดินตำบลคลังงัน
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

๑.๓. สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศเหมือนกับพื้นที่ทั่ว ๆ ไป ในเขตภาคกลาง คือได้รับอิทธิพลจากมรสุมที่พัดผ่านต่อเนื่องกันตลอดปี กล่าวคือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือผ่านในเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้เกิดสภาพหนาวเย็นโดยทั่วไป จากนั้นมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ก็จะพัดเข้ามาแทนที่ ตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึงเดือนพฤษภาคม และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายนทำให้ มีฝนตกชุก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเดือนสิงหาคมและกันยายน

ลักษณะภูมิอากาศ สภาพอากาศมีลักษณะร้อนชื้น มี ๓ ฤดู คือ ฤดูหนาวช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคมได้รับ อิทธิพลจากลมตะวันออกเฉียงเหนือ ฤดูร้อนช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายนได้รับอิทธิพลจากลมฝ่ายใต้ และฤดู ฝนช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคมได้รับอิทธิพลจากลมตะวันตกเฉียงใต้

๑.๓.๑ อุณหภูมิ

ตารางที่ ๑ อุณหภูมิย้อนหลัง ๓ ปี ของพื้นที่อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ปี	อุณหภูมิ (C°)						เฉลี่ย (C°)	
	๒๕๖๐		๒๕๖๑		๒๕๖๒			
	เดือน	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด
อุณหภูมิเฉลี่ย (C°)	๓๗.๗๘	๒๐.๘๑	๓๖.๘๕	๒๑.๗๑	๓๖.๗๓	๒๑.๖๘	๓๗.๑๒	๒๑.๔๐
๑. มกราคม	๓๖.๔๐	๑๔.๓๐	๓๓.๘๐	๒๐.๐๐	๓๕.๑๐	๑๖.๔๐	๓๕.๑๐	๑๖.๙๐
๒. กุมภาพันธ์	๓๖.๗๐	๑๓.๕๐	๓๖.๙๐	๑๘.๐๐	๓๕.๙๐	๑๘.๐๐	๓๖.๕๐	๑๖.๕๐
๓. มีนาคม	๔๑.๐๐	๑๙.๐๐	๓๙.๐๐	๒๐.๘๐	๓๗.๕๐	๒๑.๒๐	๓๙.๑๗	๒๐.๓๓
๔. เมษายน	๔๒.๒๐	๒๔.๐๐	๓๙.๒๐	๒๔.๒๐	๓๙.๖๐	๒๐.๖๐	๔๐.๓๓	๒๒.๙๓
๕. พฤษภาคม	๔๒.๐๐	๒๔.๘๐	๔๐.๓๐	๒๒.๙๐	๓๗.๖๐	๒๓.๖๐	๓๙.๙๗	๒๓.๗๗
๖. มิถุนายน	๓๘.๖๐	๒๒.๕๐	๓๖.๖๐	๒๕.๔๐	๓๗.๒๐	๒๔.๐๐	๓๗.๔๗	๒๓.๙๗
๗. กรกฎาคม	๓๗.๒๐	๒๒.๙๐	๓๖.๘๐	๒๔.๔๐	๓๕.๗๐	๒๔.๕๐	๓๖.๕๗	๒๓.๙๓
๘. สิงหาคม	๓๗.๓๐	๒๓.๐๐	๓๗.๒๐	๒๒.๙๐	๓๖.๕๐	๒๔.๓๐	๓๗.๐๐	๒๓.๔๐
๙. กันยายน	๓๖.๘๐	๒๓.๑๐	๓๗.๓๐	๒๔.๘๐	๓๗.๓๐	๒๓.๙๐	๓๗.๑๓	๒๓.๙๓
๑๐. ตุลาคม	๓๕.๕๐	๒๒.๑๐	๓๖.๐๐	๒๒.๑๐	๓๖.๔๐	๒๒.๙๐	๓๕.๙๗	๒๒.๓๗
๑๑. พฤศจิกายน	๓๔.๗๐	๒๑.๗๐	๓๔.๕๐	๒๐.๖๐	๓๖.๑๐	๒๐.๐๐	๓๕.๑๐	๒๐.๗๗
๑๒. ธันวาคม	๓๕.๐๐	๑๘.๘๐	๓๔.๖๐	๑๔.๔๐	๓๕.๙๐	๒๐.๘๐	๓๕.๑๗	๑๘.๐๐

๑.๓.๒ ปริมาณน้ำฝนในรอบปี

ตารางที่ ๒ ข้อมูลปริมาณน้ำฝนในรอบ ๕ ปีของพื้นที่อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ปี เดือน	ปริมาณน้ำฝนที่ตก (มม.)					รวม (มม.)	เฉลี่ย (มม.)
	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒		
ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.)	๗๙.๔๗๕	๘๐.๐๕๐	๙๐.๙๐๘๓	๑๑๔.๖๓๓	๗๕.๑๕๘๓	๔๔๐.๒๒๕	๘๘.๐๔๕
ปริมาณน้ำฝนรวม (มม.)	๙๕๓.๗	๙๖๐.๖	๑๐๙๐.๙	๑๓๗๕.๖	๙๐๑.๙	๕๒๘๒.๗	๑๐๕๖.๕๔
๑. มกราคม	๐.๐	๑๑.๕	๔๘.๗	๑๔.๐	๐.๕	๗๔.๖	๑๔.๙๒
๒. กุมภาพันธ์	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๕.๓	๕.๓	๑.๐๖
๓. มีนาคม	๐.๐	๕๙.๔	๔๐.๒	๙๖.๙	๔๕.๐	๒๔๑.๕	๔๘.๓
๔. เมษายน	๗๖	๑๐๐.๗	๐.๐	๑๙.๗	๑๐๕.๕	๓๐๑.๙	๖๐.๓๘
๕. พฤษภาคม	๓๘	๘.๕	๑๑๕.๒	๒๕๔.๑	๑๓๗.๗	๕๕๓.๕	๑๑๐.๗
๖. มิถุนายน	๖๐.๒	๖๖.๑	๑๘๔.๙	๔๒.๔	๖๗.๙	๔๒๑.๕	๘๔.๓
๗. กรกฎาคม	๖๕.๘	๑๐๓.๓	๑๕๗.๐	๑๙๒.๒	๕๒.๔	๕๗๐.๗	๑๑๔.๑๔
๘. สิงหาคม	๑๕๑.๙	๑๐๙.๐	๑๐๐.๒	๓๒๐.๒	๘๒.๘	๗๖๔.๑	๑๕๒.๘๒
๙. กันยายน	๒๙๑.๗	๓๒๐.๔	๑๐๙.๙	๕๕.๙	๑๘๔.๓	๙๖๒.๒	๑๙๒.๔๔
๑๐. ตุลาคม	๑๓๘	๑๑๐	๒๔๕.๘	๓๐๔.๕	๑๘๖.๒	๙๘๔.๕	๑๙๖.๙
๑๑. พฤศจิกายน	๑๒๘.๙	๗๑.๗	๘๘.๔	๔๓.๘	๑๖.๓	๓๔๙.๑	๖๙.๘๒
๑๒. ธันวาคม	๓.๒	๐.๐	๐.๖	๓๑.๙	๑๘.๑	๕๓.๘	๑๐.๗๖

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาสุพรรณบุรี

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

ตำบลลิ้นจี่ มีเส้นทางคมนาคมที่ติดต่อกับอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ที่ส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นถนนลาดยางแอสฟัลท์ มีรถประจำทางวิ่งผ่านตลอดทั้งวัน

- ทางหลวงแผ่นดิน ๑ สาย (ทางหลวงหมายเลข ๓๒๒ สายอุทัย – ดอนเจดีย์)
- ถนนลาดยางแอสฟัลท์ ๑๒ สาย
- ถนนคอนกรีตในหมู่บ้าน ๒๒ สาย

๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

แหล่งน้ำธรรมชาติ

- แม่น้ำ จำนวน ๑ สาย (แม่น้ำท่าเรือ)

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- สระเก็บน้ำ จำนวน ๑๓ แห่ง
- คลองส่งน้ำชลประทาน จำนวน ๕ สาย
- ประปาหมู่บ้าน (๗ หมู่บ้าน) จำนวน ๑๑ แห่ง

๑.๖ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

๑.๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

- ข้าวนาปี/นาปรัง ตำบลลี้ชั้นมีเพาะปลูกข้าว รวมทั้งสิ้นประมาณ ๑๖,๔๔๕ ไร่ ซึ่งพื้นที่ทั้งอยู่ในเขตและนอกชลประทาน เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้พันธุ์ข้าวที่ทางราชการส่งเสริมได้แก่ ปทุมธานี ๑ ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕ กข๔๑ กข๔๗ กข๖๑ โดยให้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ ๘๕๐ กิโลกรัม ในฤดูนาปี ส่วนในฤดูนาปรัง ให้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ ๗๐๐ กิโลกรัม

- ไม้ผล มีพื้นที่ปลูกมะม่วงชนิดพันธุ์ต่างๆ ได้แก่ เชี่ยวเสวย, น้ำดอกไม้, โชคอนันต์, มั่นเดือนแก้ว เป็นต้น และยังมีปลูกพุทราอีก รวมมีพื้นที่ปลูกทั้งสิ้นประมาณ ๒,๕๗๕ ไร่

- พืชไร่ มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน รวมทั้งสิ้นประมาณ ๒๕๕ ไร่

- เกษตรกรส่วนใหญ่ของตำบลลี้ชั้น จะมีที่ดินทำกินเฉลี่ยครัวเรือนละ ๒๐ ไร่

๑.๖.๒ ผลผลิตมวลรวมของอำเภอ/จังหวัด

ด้านเศรษฐกิจ จากรายงานภาวะเศรษฐกิจการคลัง โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัด พิจารณาจากผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) พ.ศ. ๒๕๕๗ สาขาที่มีมูลค่าสูง คือ สาขาการเกษตร มีมูลค่า ๑๕,๕๓๖ ล้านบาท อยู่ในภาคการเกษตร รองลงมา คือ สาขาอุตสาหกรรม มีมูลค่า ๗,๖๘๗ ล้านบาท สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ ฯ มีมูลค่า ๖,๑๕๑ ล้านบาท ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เท่ากับ ๖๑,๘๗๗ ล้านบาท เทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มีมูลค่าเท่ากับ ๕๙,๙๐๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๑,๙๗๓ ล้านบาท ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) ณ ราคาประจำปี มีรายได้ต่อคนต่อปีเท่ากับ ๗๒,๒๖๙ บาท

๑.๖.๓ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว

- เกษตรกรส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพด้านการเกษตร ได้แก่ ทำนา ไม้ผล และผักสวนครัว ซึ่งเป็นแหล่งรายได้หลักของเกษตรกร มีรายได้เฉลี่ยทั้งในและนอกภาคการเกษตรทั้งสิ้นประมาณ ๘๐,๐๐๐ บาท/ปี โดยแยกเป็นรายได้ภาคเกษตรเฉลี่ยปีละ ๕๐,๐๐๐ บาท และนอกภาคเกษตรเฉลี่ยปีละ ๓๐,๐๐๐ บาท

- สำหรับรายจ่ายในครัวเรือน จะเป็นค่าใช้จ่ายในภาคเกษตรซื้อปัจจัยการผลิต เฉลี่ยปีละ ๓๐,๐๐๐ บาท/ปี ค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตรเฉลี่ยปีละ ๒๕,๐๐๐ บาท/ปี

- สำหรับแหล่งเงินเชื่อที่เกษตรกรใช้เป็นแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตร ธนาคารพาณิชย์ ญาติพี่น้อง และอื่น ๆ

๑.๖.๔ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุในเมือง/ชนบท

หมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร		
		ชาย	หญิง	รวม
หมู่ที่ ๑ บ้านสามทอง	๓๓๑	๕๗๔	๖๘๐	๑,๒๕๔
หมู่ที่ ๒ บ้านตลิ่งชัน	๓๕๕	๖๑๒	๖๔๑	๑,๒๕๖
หมู่ที่ ๓ บ้านหนองศาลา	๓๙๐	๖๖๓	๗๐๔	๑,๓๕๗
หมู่ที่ ๔ บ้านหนองแต้	๒๓๙	๓๘๙	๔๑๕	๘๐๔
หมู่ที่ ๕ บ้านระฆัง	๕๑๔	๖๒๐	๙๑๗	๑,๕๓๗
หมู่ที่ ๖ บ้านหนองแดง	๓๖๓	๕๙๗	๖๐๕	๑,๒๐๒
หมู่ที่ ๗ บ้านหนองบัว	๓๒๕	๖๖๑	๖๘๐	๑,๓๔๑
รวม	๒,๕๑๗	๔,๔๑๖	๔,๖๔๕	๙,๐๖๑

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๒

ที่มา : แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ตำบลตลิ่งชัน

๑.๖.๕ การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน ๖ แห่ง

๑.โรงเรียนวัดสามทอง (หมู่ที่ ๑)

๒.โรงเรียนวัดสุวรรณาคี (หมู่ที่ ๑)

๓.โรงเรียนวัดสุกนปากชี (หมู่ที่ ๒)

๔.โรงเรียนเมืองสุพรรณบุรี (หมู่ที่ ๓)

๕.โรงเรียนอินทร์ศรีทธาราชบุรี (หมู่ที่ ๕)

๖.โรงเรียนวัดสระประทุม (หมู่ที่ ๗)

- โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน ๑ แห่ง

๑.โรงเรียนตลิ่งชันวิทยา (หมู่ที่ ๕)

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๕ แห่ง

๑.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามทอง (หมู่ที่ ๑)

๒.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสุวรรณาคี (หมู่ที่ ๑)

๓.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเมืองสุพรรณบุรี (หมู่ที่ ๕)

๔.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอินทร์ศรีทธาราชบุรี (หมู่ที่ ๕)

๕.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสระประทุม (หมู่ที่ ๗)

- ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำนวน ๑ แห่ง

๑.๖.๖ สาธารณสุข

๑. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน จำนวน ๒ แห่ง
 - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหัวอุด (หมู่ที่ ๕)
 - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตลิ่งชัน (หมู่ที่ ๑)
๒. ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน ๒ แห่ง
๓. สถานประกอบการรักษาโรคทั่วไป จำนวน ๒ แห่ง

๑.๖.๗ ประเพณีและวัฒนธรรม

- วัด จำนวน ๕ แห่ง

๑.วัดสามทอง (หมู่ที่ ๑)	๒.วัดสกุณปัณชี (หมู่ที่ ๒)
๓.วัดสุวรรณาคี (หมู่ที่ ๑)	๔.วัดดอนกระรอก (หมู่ที่ ๕)
๕.วัดสระประทุม (หมู่ที่ ๗)	
- สำนักสงฆ์/อื่นๆ จำนวน ๒ แห่ง
 - ๑.ศูนย์ปฏิบัติธรรม วัดสุทัศน์เทพวราราม (หมู่ที่ ๔)
 - ๒.สำนักสงฆ์สวนธรรมจักร (หมู่ที่ ๖)

๑.๖.๘ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ

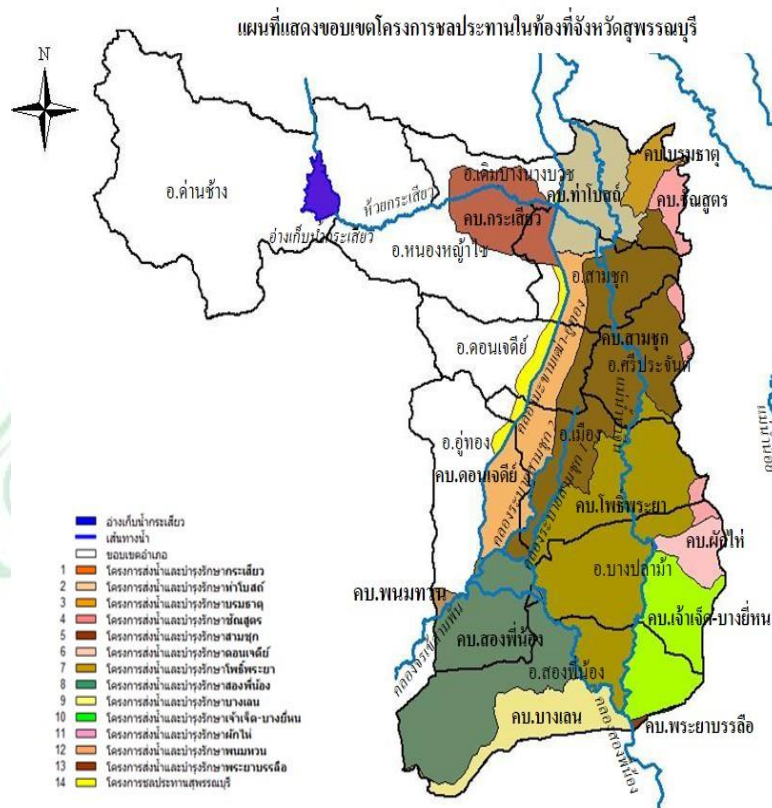
- องค์กรในชุมชนของตำบลตลิ่งชัน ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กองทุนหมู่บ้าน ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล กลุ่ม อ.ส.ม. กลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ เป็นต้น
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๖ กลุ่ม ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่บ้านหนองบัว , วิสาหกิจชุมชนไม้ผลบ้านหนองศาลา , วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์
- กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน ๑ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ปลูกไม้ผลบ้านหนองศาลา
- กองทุนหมู่บ้านชุมชน จำนวน ๗ กลุ่ม

๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

เกษตรกรในตำบลตลิ่งชัน ส่วนใหญ่จะมีการปลูกข้าวนาปี ข้าวนาปรัง ไม้ผล จะมีที่ดินเป็นของตนเอง และมีเช่าเป็นบางส่วน ซึ่งมีเกษตรกรส่วนใหญ่ จะมีที่ดินทำกินเฉลี่ยครัวเรือนละ ๒๐ ไร่

- เกษตรกรมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ประมาณ ๗๐ %
- เกษตรกรเช่าผู้อื่น (ทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่) ประมาณ ๓๐ %

ภาพที่ 2 แผนที่แสดงขอบเขตโครงการชลประทานในท้องที่จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่มา : กรมชลประทาน

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล

๒.๑.๑ สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่

๑) เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

หมู่ที่	จำนวน ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่การเกษตร				
			ข้าว	พืชผัก	ไม้ผล	ไม้ดอก ไม้ประดับ	พืชไร่
๑	๑๕๕	๒,๖๖๒	๒,๐๓๔	๒	๓๑๓		
๒	๑๙๐	๔,๒๗๔	๓,๒๔๔	๖๐	๕๑๐		
๓	๑๓๐	๒,๕๙๐	๒,๓๓๘	๕	๕๔๗	๓	
๔	๘๐	๒,๕๓๗	๒,๐๖๑		๒๖		๑๔๐
๕	๑๔๐	๒,๔๘๑	๒,๒๖๕	๓๕	๑๘๑		
๖	๘๕	๑,๑๔๓	๑,๐๗๔	๗	๕๒		๒๐
๗	๙๐	๒,๕๒๐	๒,๓๒๗	๓	๒๕		๑๒๐
รวม	๘๗๐	๑๗,๕๓๓	๑๕,๓๔๓	๑๑๒	๑,๖๗๐	๓	๒๘๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, ๒๕๖๒

หมายเหตุ : เกษตรกร ๑ คน อาจปลูกพืชมากกว่า ๑ ชนิด

- Smart Farmer ตำบลลิ่งชัน มี Smart Farmer ที่มีทักษะและความชำนาญ สามารถเป็นต้นแบบให้กับเกษตรกรรายอื่นได้ ได้แก่ นายบำรุง ผลมุข การทำมะม่วงนอกฤดู , นายรุ่งธรรม แก้วทิพย์ การทำนาแบบลดต้นทุน เป็นต้น

- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๓ กลุ่ม ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่บ้านหนองบัว มีสมาชิก จำนวน ๕๐ คน ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี , วิสาหกิจชุมชนไม้ผลบ้านหนองศาลา เป็นศูนย์เรียนรู้การผลิตมะม่วงนอกฤดู , วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ลิ่งชัน ผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่

- กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน ๑ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มไม้ผลบ้านหนองศาลา จำนวน ๓๐ คน

- กลุ่มกองทุนหมู่บ้านชุมชน จำนวน กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มกองทุนหมู่บ้านฯ ๗ กลุ่ม

หมู่ ๑ - หมู่ ๗

๒) ศักยภาพพื้นที่ / ทรัพยากรการเกษตร

- ทรัพยากรดิน

หากพิจารณาคุณสมบัติของดินทั้งทางกายภาพและเคมี เช่น เนื้อดิน ความลึกของดิน ความสามารถในการอุ้มน้ำของดิน ชนิดของแร่ธาตุและปริมาณแร่ธาตุ อาหารของดิน พบว่า สภาพของดิน ในอำเภอเมืองสุพรรณบุรี เหมาะสมกับการปลูกพืช ได้แก่ การทำนาข้าว การเพาะปลูกพืชไร่ การเพาะปลูกไม้ยืนต้น ไม้ผลต่าง ๆ การปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์

- ทรัพยากรน้ำ

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดอนเจดีย์ จะส่งน้ำผ่านตำบลลิ้นช้าง สำหรับการเพาะปลูกพืช และอุปโภคบริโภคให้กับเกษตรกรในเขตชลประทานทั้งหมด ประมาณ ๑๓,๕๗๑ ไร่ และอยู่ในเขตโครงการทั้ง ๑๓,๕๗๑ ไร่

. แหล่งน้ำธรรมชาติ

- แม่น้ำ จำนวน ๑ สาย (แม่น้ำท่าว่า)
- แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น
 - สระเก็บน้ำ จำนวน ๑๓ แห่ง
 - คลองส่งน้ำชลประทาน จำนวน ๕ สาย
 - ประปาหมู่บ้าน (๗ หมู่บ้าน) จำนวน ๑๑ แห่ง

- ทรัพยากรอื่น ๆ

- ป่าไม้ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ส่วนใหญ่มีป่าชิงทำนา ไม่อยู่ใน

พื้นที่เขตป่าไม้

- ๑) การเลี้ยงโคเนื้อ เกษตรกรในตำบลลิ้นช้าง มีการเลี้ยงโคเนื้อ จำนวน ๑๐ ราย ใช้พันธุ์ลูกผสมพันธุ์

บราห์มัน เลี้ยงโดยวิธีการปล่อยลงทุ่งและให้มีอาหารเสริมแร่ธาตุ การป้องกันกำจัดโรคระบาดควบคุมโดย กรมปศุสัตว์

- ๒) การเลี้ยงไก่พื้นบ้านเกษตรกร เลี้ยงไว้บริโภคในครัวเรือน ๆ ละ ๕-๑๐ ตัว แทบทุกครัวเรือน

- ๓) การเลี้ยงปลา ส่วนใหญ่เกษตรกรจะทำการเลี้ยงในร่องสวนไม้ผล บางรายก็ขุดบ่อเลี้ยงปลาเป็น รายได้หลักของครอบครัว

๓) สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตำบลลิ้นช้าง มีแหล่งความรู้ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติทั้งในรูป ศิลปวัฒนธรรม และภูมิความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน และเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ ด้านการเกษตรกรรมได้แก่ การทำน้ำหมัก หรือสารสกัดชีวภาพ นำมาใช้กับนาข้าว ไม้ผล ใช้เป็นฮอร์โมน และ สารไล่แมลง ช่วยลดต้นทุนการผลิต และรักษาสิ่งแวดล้อม

๔) สีนคำเกษตรที่สำคัญ

- พื้นที่การปลูกพืชเศรษฐกิจ

- ข้าวนาปี/นาปรัง ตำบลตลิ่งชันมีเพาะปลูกข้าว รวมทั้งสิ้นประมาณ ๑๕,๔๖๖ ไร่ ซึ่งพื้นที่ทั้งอยู่ในเขตและนอกชลประทาน เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้พันธุ์ข้าวที่ทางราชการส่งเสริมได้แก่ สุพรรณบุรี ๑ ปทุมธานี ๑ ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ กข๓๑ กข๔๑ กข๔๗ กข๖๑ โดยให้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ ๘๐๐ กิโลกรัม ในฤดูนาปี ส่วนในฤดูนาปรัง ให้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ ๗๕๐ กิโลกรัม

- ไม้ผล มีพื้นที่ปลูกมะม่วงชนิดพันธุ์ต่างๆ ได้แก่ เชี่ยวเสวย, น้ำดอกไม้, โชคอนันต์, มั่นเดือนแก้ว เป็นต้น และยังมีปลูกพุทราอีก รวมมีพื้นที่ปลูกทั้งสิ้นประมาณ ๑,๖๗๐ ไร่

- พืชผัก มีพื้นที่ปลูกพืชผักชนิดต่างๆ เช่น มะเขือ, พริกขี้หนูสวน เป็นต้น ในพื้นที่ประมาณ ๑๑๒ ไร่

- พืชไร่ มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน รวมทั้งสิ้นประมาณ ๒๘๐ ไร่

- เกษตรกรส่วนใหญ่ของตำบลตลิ่งชัน จะมีที่ดินทำกินเฉลี่ยครัวเรือนละ ๒๐ ไร่

- ปริมาณผลผลิตรวม/ผลผลิตเฉลี่ย

ตำบลตลิ่งชัน มีเกษตรกรที่ทำการเพาะปลูกข้าวเป็นอาชีพหลัก

- ข้าวนาปี มีผลผลิตข้าวเฉลี่ยไร่ละ ๘๐๐ กิโลกรัม

- ข้าวนาปรัง มีผลผลิตข้าวเฉลี่ยไร่ละ ๘๐๐ กิโลกรัม

- มะม่วง ปลูกแบบยกร่องผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ ๑,๐๐๐ กิโลกรัม

- สภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิต

- ข้าว

การเตรียมดิน เกษตรกรมีการเตรียมดินโดยใช้รถไถเดินตาม หรือนั่งขับไถดิน ๒ ครั้ง โดยไถตะกั่วไถ ประมาณ ๑๐ - ๑๕ วัน และทำการตีเทือกต่อไถไถ ๓ - ๕ วัน เสร็จแล้วทำการหว่านข้าวที่เตรียมไว้

การใช้ปุ๋ยเคมี เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมีในนาข้าวประมาณ ๙๐% ของครัวเรือน โดยมีวิธีการใส่ปุ๋ย ดังนี้

- ครั้งที่ ๑ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐, ๔๖-๐-๐ อัตรา ๔๐ - ๕๐ กิโลกรัม/ไร่ ผสมกันชนิดละ ๒๕ กิโลกรัม/ไร่ หลังจากหว่านข้าวแล้วประมาณ ๒๐ - ๓๐ วัน

- ครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐, ๔๖-๐-๐ อัตรา ๔๐ - ๕๐

กิโลกรัม/ไร่ ผสมกันชนิดละ ๒๕ กิโลกรัม/ไร่ หรือปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ อย่างเดียว (๕๐ กิโลกรัม/ไร่) ในช่วง ๓๐ - ๓๕ วันหลังจากหว่านปุ๋ยครั้งที่ ๑ หรือบางครั้งใส่โดยวิธีสังเกตอาการของต้นข้าว ใช้หว่านพรมไปทั่วแปลง การใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมีประมาณ ๑๐%

การป้องกันกำจัดศัตรูพืช ศัตรูพืชที่ระบาดประจำ คือ เพลี้ยไฟ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล หนอนห่อใบ เพลี้ยจักจั่นสีเขียว หนอนกอ หนู แมลงบัว ฯลฯ โรคไหม้ของข้าว โรคจุด โรคใบสีส้ม ฯลฯ เกษตรกรมีการใช้สารเคมีประมาณ ๙๐%

การป้องกันกำจัดวัชพืช วัชพืชที่สำคัญที่พบมาก เช่น หญ้าข้าวนก หญ้าดอกขาว หัวทรงกระเทียม หญ้าหนวดปลาชุก กก ต่าง ๆ มีมาก เกษตรกรมีการป้องกันกำจัดวัชพืชอยู่แล้วโดยใช้สารเคมีทั้งคุมและฆ่า แต่บางครั้งใช้ไม่ค่อยได้ผล เนื่องจากมีปัญหาเรื่องน้ำหรือใช้ไม่ถูกอัตรา เวลาที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น โดยเกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้ยาฆ่าแมลง เพราะสะดวกรวดเร็ว ซึ่งเกษตรกรเริ่มมีการใช้สารชีวภาพ ชีวภัณฑ์ ตามกลุ่มแปลงใหญ่

- មេឃ្លាង

การเตรียมดิน ยกร่อง เพื่อไม่ให้ น้ำท่วมถึงโคนต้นได้ ขนาดของร่อง กว้างอย่างน้อย ๖ เมตร ร่องน้ำกว้างอย่างน้อย ๑.๕ เมตร ส่วนความยาวของร่องนั้นแล้วแต่ขนาดของ พื้นที่ เมื่อขุดยกร่องเสร็จแล้ว ให้ปรับปรุงดินให้ร่วนซุย โดยการขุดตากดิน ใส่ปุ๋ยคอกปุ๋ยหมัก

ระยะการปลูก ระยะปลูก ได้แก่ ๑) ระยะปลูกแบบถี่ หรือการปลูก ระยะชิด เช่น ๒.๕ X ๒.๕ เมตร, ๔ X ๔ เมตร หรือมากน้อยกว่านี้ตามความเหมาะสม ซึ่งจะได้มะม่วงประมาณ ๒๕๖ ต้นต่อไร่ การปลูกระยะชิดนี้ จำเป็นจะต้องดูแลตัดแต่งกิ่งอยู่เสมอด้วย ๒) ระยะปลูกแบบห่าง เช่น ๘ X ๘ เมตร, ๑๐ X ๑๐ เมตร หรือมากน้อยกว่านี้ตามความเหมาะสม แนะนำให้ปลูกระยะ ๘ X ๘ เมตร หรืออย่างน้อยไม่ควรต่ำกว่า ๖ X ๖ เมตร สำหรับมะม่วงที่ขยายพันธุ์ด้วยการทาบกิ่ง

การให้น้ำ ควรรดน้ำให้ทุกวัน และค่อย ๆ ห่างขึ้นเป็น ๓ - ๔ วัน
 ต่อครั้ง จนกว่าต้นมะม่วงจะตั้งตัวได้ การให้น้ำเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งในการปลูกมะม่วง เพื่อให้ผลได้อย่าง
 เต็มที่ การให้น้ำอย่างเพียงพอตามที่ต้นมะม่วงต้องการ จะช่วยให้ต้นมะม่วงเจริญเติบโตอย่างสม่ำเสมอ ไม่ชะงัก
 การเจริญเติบโต ทำให้ได้ผลเร็วขึ้น

การกำจัดวัชพืช การกำจัดวัชพืชต้องทำอยู่เสมอ เพราะวัชพืชต่างๆ จะคอยแย่งน้ำและอาหารจากต้นมะม่วง และการปล่อยให้แปลงปลูกรกรูรัง จะกลายเป็นที่อยู่อาศัยของโรคแมลงต่างๆ ที่จะทำลายต้นมะม่วงอีกด้วย การกำจัดวัชพืชทำได้หลายวิธี เช่น การถางด้วยจอบ การปลูกพืชคลุมดิน การปลูกพืชแซม การใช้สารเคมี และการคลุมดินด้วยวัสดุคลุมดินต่าง ๆ เป็นต้น

การใส่ปุ๋ย ใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์สูตร ๔-๗-๕ หรือ ๔-๙-๓ ใส่ให้แก่ต้น เพื่อเพิ่มธาตุอาหารในดิน สำหรับต้นมะม่วงที่ให้ผลแล้ว อาจใช้ปุ๋ยสูตร ๑๕-๕-๑๕ หรือ ๑๖-๑๖-๑๖ ซึ่งเป็น สูตรที่ใช้กับไม้ผลทั่วไป อย่างไรก็ตาม การใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องที่จะต้องศึกษาเสียก่อน เพื่อให้ได้ผลอย่าง เต็มที่ ไม่เกิดการสูญเสีย

- ปฏิทินกิจกรรมในการปลูกพืช

ตารางที่ ๕ ปฏิทินกิจกรรมในการดูแลปลูกพืช

[illegible]

- ต้นทุนการผลิต

ตารางที่ ๖ ผลผลิตเฉลี่ย ราคา ต้นทุนการผลิต

รายการ	ค่าใช้จ่าย(ต้นทุน)ในการผลิตพืชแต่ละชนิด (บาท/ไร่)			
	ข้าว	ไม้ผล (มะม่วง)	พืชผัก	หมายเหตุ
๑. การเตรียมดิน(พร้อมปลูก)	๔๕๐	๓๐๐	๓๐๐	ผลผลิตข้าว = ๘๐๐ - ๙๐๐ กก./ไร่
๒. ค่าเมล็ดพันธุ์ปลูก	๕๑๐	๑,๑๐๐	๕๐๐	
๓. ค่าสารป้องกันกำจัดวัชพืช/จ้าง	๒๐๐	๑๐๐	๕๐	ผลผลิตมะม่วง = ๑,๐๐๐ กก./ไร่
๔. ค่าสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช/เชื้อรา	๓๕๐	๒๐๐	๒๐๐	
๕. ค่าน้ำมัน	-	-	๑๕๐	ผลผลิตพืชผัก = ๑,๕๐๐ กก./ไร่
๖. เก็บเกี่ยวขนส่ง	๔๕๐	-	-	
๗. สารเร่ง	-	๕๐๐	-	
๘. ฟางข้าว	-	-	๑๐๐	
๙. ไม้รวก	-	-	๒๐๐	
๑๐. ปุ๋ยเคมี ๓ ครั้ง	๙๐๐	๓๐๐	๓๐๐	
๑๑. ค่าเช่า ๒๐ ถึง / ไร่	๑,๓๐๐	-	-	
๑๑. ค่าใช้จ่ายอื่น	๒๐๐	๒๐๐	๑๐๐	
รวมต้นทุนทั้งสิ้น	๔,๕๖๐	๒,๘๕๐	๒,๐๐๐	

- สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๑) วิธีการตลาดข้าว เมื่อเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตส่วนหนึ่งนำออกขายให้กับโรงสีโดยตรงไม่มีพ่อค้ามารับซื้อโรงสีจะแปรรูปออกขายให้ผู้บริโภคอีกส่วนหนึ่ง เกษตรกรจะเก็บใช้ทำพันธุ์ ประมาณ ๑๐ % ไว้บริโภค ๑๐ %

- แหล่งรับซื้อภายนอกตำบลถึงชั้น ได้แก่

- สหกรณ์การเกษตรศรีประจันต์ ที่ตำบลศรีประจันต์ อำเภอสรีประจันต์
- สหกรณ์การเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ตั้งอยู่ที่ตำบลดอนโพธิ์ทอง

อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

- โรงสีข้าวสินทรัพย์ถาวร ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
- โรงสียังแสง ตั้งอยู่ที่ตำบลวังยาง อำเภอสรีประจันต์
- โรงสีกิจรวมทรัพย์ ตั้งอยู่ที่ตำบลวังยาง อำเภอสรีประจันต์
- โรงสีข้าวธนพูนทรัพย์ ตั้งอยู่ที่ ตำบลไร่รถ อำเภอดอนเจดีย์
- ท่าข้าวธนาคาร ตั้งอยู่ที่ตำบลสนามชัย อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
- ท่าข้าววิชาญ ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
- ลักษณะการรับซื้อผลผลิต ในส่วนของโรงสีจะรับซื้อเพื่อทำการแปรรูป

เป็นข้าวสารเอง ส่วนสหกรณ์การเกษตรและท่าข้าว จะทำการซื้อเพื่อรวบรวมส่งให้แก่โรงสีขนาดใหญ่ รวมทั้งเป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตในพื้นที่ เพื่อรอการส่งต่อให้กับพ่อค้าทั้งในและนอกพื้นที่

๒) วิธีการตลาดไม้ผล ตำบลตลิ่งชัน มีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ เมื่อผลผลิตไม้ผลเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ส่วนหนึ่งจะมีพ่อค้าไปรับซื้อถึงสวนแล้วนำส่งต่อพ่อค้าขายปลีกขายต่อให้ผู้บริโภค อีกส่วนหนึ่งเกษตรกรจะขายให้ผู้บริโภคโดยตรง แต่ถ้ามีมากเก็บไปทำการแปรรูปเพื่อเก็บไว้ขายในโอกาสต่อไป

๓) วิธีการตลาดพืชผัก เมื่อเกษตรกรมีผลผลิตออกสู่ตลาดจะมีผู้มารับซื้อที่แปลงเกษตรกร นำขายต่อไปยังพ่อค้าคนกลาง พ่อค้าคนกลางขายต่อไปพ่อค้าขายปลีก พ่อค้าขายปลีกขายต่อให้ผู้บริโภค อีกวิธีหนึ่งก็คือเกษตรกรเก็บผลผลิตจากแปลงผักแล้วขายให้ผู้บริโภคเอง การรับซื้อจะตีราคาสินค้าโดยอิงราคาของตลาดกลางที่กรุงเทพหรือตามคุณภาพของสินค้า มีการจ่ายเงินวันเว้นวัน หรือตามแต่จะตกลงกัน

สอนฉบับสิทธิ์
 ดำเนินงานเกษตร
 อำเภอแม่โจ้สุพรรณบุรี

๒.๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๗ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑. ดินบางพื้นที่ยังขาดความอุดมสมบูรณ์ ๒. ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร ๓. ในคลองส่งน้ำวัชพืชขึ้นปกคลุมหนาแน่น	- สภาพดินเสื่อมโทรมเนื่องจากปลูกพืชเป็นเวลานาน ทำให้ขาดความอุดมสมบูรณ์ - ในบางพื้นที่มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร	- ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน - ปลูกพืชปุ๋ยสด/พืชบำรุงดิน - ส่งเสริมการปลูกพืชหมุนเวียน - ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เช่น การใช้ระบบน้ำหยด - สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกี่ยวกับการสูบน้ำ การส่งน้ำ เข้าพื้นที่การเกษตร - สนับสนุนการกำจัดวัชพืชในแหล่งแหล่งน้ำ	ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วน เร่งด่วน
	- ในคลองส่งน้ำวัชพืชขึ้นปกคลุมหนาแน่นการส่งน้ำระบายน้ำไม่สะดวกวัชพืชแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว เช่น ผักตบชวา		ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๑. ข้าว	๑. ต้นทุนการผลิตสูง ๒. ราคาผลผลิตตกต่ำ	- ส่งเสริมการทำเกษตรแบบแปลงใหญ่ - ให้ความรู้และส่งเสริมเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร	ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วน

ตารางที่ ๗ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข (ต่อ)

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๒. มะม่วง	- ต้นทุนการผลิตสูง - ขาดการรับรองมาตรฐาน	- ส่งเสริมการทำเกษตรแบบแปลงใหญ่ - ให้ความรู้และส่งเสริมเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร - ให้ความรู้ด้านมาตรฐานทางการเกษตร เช่น GAP	ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วน
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. ด้านเกษตรกร	- เกษตรกรส่วนใหญ่สูงอายุ - เกษตรกรขาดองค์ความรู้ และทักษะในการทำการเกษตร เช่น ใช้สารเคมีเกินความจำเป็น ไม่มีแผนการผลิต - เกษตรกรทำการเกษตรโดยขาดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ - สร้างความรู้ความเข้าใจด้านการผลิตและการตลาด - สร้างความรู้ความเข้าใจรวมถึงส่งเสริมให้มีการนำใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมไปใช้ในการผลิต - สร้างความรู้ความเข้าใจรวมถึงส่งเสริมให้มีการผลิตตามกระบวนการ	ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วน

ตารางที่ ๗ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข (ต่อ)

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. ด้านเกษตรกร (ต่อ) ๒. ด้านการบริหารจัดการกลุ่มและองค์กร	- ไม่มีมาตรฐานการผลิต - การบริหารจัดการกลุ่มยังไม่เข้มแข็ง	รับรองมาตรฐาน - ส่งเสริมให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - สร้างความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารจัดการกลุ่ม	ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วน
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๑. การแปรรูป	- เกษตรกรยังขาดการแปรรูปผลผลิต	- สร้างความรู้ความเข้าใจในการผลิตและการตลาด - พัฒนาบรรจุภัณฑ์ ให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์	ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วน

๑) ลำดับความสำคัญของปัญหาชุมชน

- สภาพดินเสื่อมโทรมเนื่องจากปลูกพืชเป็นเวลานาน ทำให้ขาดความอุดมสมบูรณ์
- ในบางพื้นที่มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร
- ต้นทุนการผลิตสูง
- ขาดการรับรองมาตรฐาน
- เกษตรกรส่วนใหญ่สูงอายุ
- เกษตรกรขาดองค์ความรู้ และทักษะในการทำการเกษตร เช่น ใช้สารเคมีเกินความ

จำเป็น ไม่มีแผนการผลิต

- การบริหารจัดการกลุ่มยังไม่เข้มแข็ง
- เกษตรกรยังขาดการแปรรูปผลผลิต
- เกษตรกรทำการเกษตรโดยขาดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ในคลองส่งน้ำวัชพืชขึ้นปกคลุมหนาแน่นการส่งน้ำระบายน้ำไม่สะดวก วัชพืชแพร่ระบาด

อย่างรวดเร็ว เช่น ผักตบชวา

๒) แนวทางพัฒนาชุมชน

- การส่งเสริมการดำเนินการในรูปแบบกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่
- การพัฒนาเกษตรกรจากกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ให้เป็นเกษตรกรมืออาชีพ
- การพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพจากกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ
- การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวางแผนการผลิตแบบรายบุคคลและรายกลุ่ม
- การพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐานตรงกับความต้องการของตลาด
- การส่งเสริมให้เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- การส่งเสริมให้เกษตรกรตระหนักถึงความสำคัญของการปรับปรุงบำรุงดินและ

การวิเคราะห์ดิน

- ลดต้นทุนในการผลิตยึดแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ นำสินค้าสู่อุตสาหกรรมเพิ่มมูลค่า

ผลผลิต

๒.๒ การจัดทำ TOWS matrix

TOWS matrix	จุดแข็ง (S : Strength) ๑. สภาพพื้นที่เหมาะสมในการทำเกษตร ๒. การคมนาคมขนส่งสะดวก ๓. มีเกษตรกรต้นแบบ มีองค์ความรู้ ๔. เกษตรกรมีทักษะและประสบการณ์ในการทำเกษตร ๕. ผู้นำท้องที่/ท้องถิ่น อาสาสมัครเกษตร เข้มแข็ง	จุดอ่อน (W: Weakness) ๑. เกษตรกร ๑.๑ เกษตรกรส่วนใหญ่สูงอายุ ๑.๒ เกษตรกรขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ๑.๓ เกษตรกรไม่มีแผนการผลิต ๑.๔ เกษตรกรไม่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม ๑.๕ ไม่มีมาตรฐานการผลิต ๑.๖ เกษตรกรใช้สารเคมีเกินความจำเป็น
-------------	--	---

TOWS matrix		จุดอ่อน (W: Weakness) ๒. ต้นทุนการผลิตสูง ๓. ส่วนใหญ่ทำเกษตรเชิงเดี่ยว ๔. ขาดการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมการเกษตร ๕. กลุ่มที่รวมกันแล้วขาดการทำกิจกรรมหรือที่การดำเนินกิจกรรมที่ไม่ต่อเนื่อง
O-โอกาส (O : Opportunity) ๑. นโยบายและมาตรการภาครัฐที่สนับสนุนด้านการเกษตร ๒. เกษตรกรสามารถมีโอกาสดำเนินสื่อและข่าวสารทางเทคโนโลยี ๓. ใกล้แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร (ตลาดไท ตลาดเกษตรสุพรรณ) ๔. มีระบบสารสนเทศครอบคลุมทุกพื้นที่และง่ายต่อการเข้าถึง ๕. กระแสนิยมท่องเที่ยวเชิงเกษตร ๖. ผู้บริโภคนิยมอาหารปลอดภัยเพิ่มขึ้น	S – O กลยุทธ์เชิงรุก - เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร $(S_1 S_2 S_3 S_4 S_5 O_1 O_2 O_3 O_4 O_5)$ - ส่งเสริมการผลิตให้เหมาะสมกับพื้นที่ (zoning) $(S_1 O_1)$ - ส่งเสริมถ่ายทอดเทคโนโลยี และนวัตกรรมการลดต้นทุนการผลิต $(S_1 S_2 S_3 S_4 O_1 O_2 O_3)$ - ส่งเสริมให้มีศูนย์กลางการผลิตสินค้าและแหล่งรวบรวมสินค้าเพื่อการจำหน่าย $(S_1 S_2 S_3 S_4 O_1 O_2 O_3 O_4 O_5)$ - ส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มองค์กร สถาบันเกษตรกร	W – O กลยุทธ์เชิงแก้ไข - พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิตพืชอาหารปลอดภัย $(W_1 O_1 O_2)$ - ลดต้นทุนการผลิต $(W_1 W_2 O_1 O_2)$ - สนับสนุนการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF) $(W_1 W_2 O_1 O_2)$ - สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน $(W_1 W_2 W_3 O_1 O_2)$ - เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน $(W_1 W_2 O_1 O_2 O_3)$
อุปสรรค (T : Treat) ๑. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๒. ราคาสินค้าเกษตรไม่คงที่ และต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ๓. มีการแข่งขันทางการตลาดสูง ๔. การเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ชุมชนเมือง ก่อให้เกิดค่าจ้างแรงงานสูง ๕. ความไม่ต่อเนื่องของนโยบาย	S – T กลยุทธ์เชิงป้องกัน - ควบคุมคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน $(S_1 S_2 S_3 S_4 T_1 T_2 T_3 T_4 T_5)$ - พัฒนาเกษตรกรให้เป็น smart farmer และ smart farmer ต้นแบบ $(S_1 S_2 S_3 S_4 T_1 T_2 T_3 T_4 T_5)$ - บูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาคีในการวางแผนการผลิต	W – T กลยุทธ์เชิงรับ - สร้างการรับรู้ในเรื่องมาตรฐานสินค้า และความปลอดภัยของสุขภาพและสิ่งแวดล้อม $(W_1 T_1 T_2 T_3 T_4)$ - สร้างความเข้าใจให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่ม การวางแผนการผลิตและการตลาด $(W_1 W_2 T_1 T_2 T_3 T_4)$ - สนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการ

เกษตร	- พัฒนาระบบข้อมูลด้านภัยธรรมชาติ ภัยพิบัติ ให้ถูกต้องแม่นยำ - เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับ กลุ่มเกษตรกร	ภัยธรรมชาติ (ระบบเตือนภัย) (W _๑ T _๔)
-------	---	--

กำหนดกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- ๒) ส่งเสริมการผลิตให้เหมาะสมกับพื้นที่ (zoning)
- ๓) ส่งเสริมถ่ายทอดเทคโนโลยี และนวัตกรรมลดต้นทุนการผลิต
- ๔) ส่งเสริมให้มีศูนย์กลางการผลิตสินค้าและแหล่งรวบรวมสินค้าเพื่อการจำหน่าย
- ๕) ส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มองค์กร สถาบันเกษตรกร

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๑) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิตพืชอาหารปลอดภัย
- ๒) ลดต้นทุนการผลิต
- ๓) สนับสนุนการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF)
- ๔) สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน
- ๕) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๑) ควบคุมคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน
- ๒) พัฒนาเกษตรกรให้เป็น smart farmer และ smart farmer ต้นแบบ
- ๓) บูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาคีในการวางแผนการผลิต
- ๔) พัฒนาระบบข้อมูลด้านภัยธรรมชาติ ภัยพิบัติ ให้ถูกต้องแม่นยำ
- ๕) เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๑) สร้างการรับรู้ในเรื่องมาตรฐานสินค้า และความปลอดภัยของสุขภาพและสิ่งแวดล้อม
- ๒) สร้างความเข้าใจให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่ม การวางแผนการผลิตและ
- ๓) สนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการภัยธรรมชาติ (ระบบเตือนภัย)

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า

๓.๑.๑ ข้าว

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ เกษตรกรได้เรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตข้าวและการลดต้นทุนการผลิต พัฒนาการผลิตสินค้าให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐาน

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร จัดทำแปลงสาธิต และสนับสนุนปัจจัยการผลิต

กลยุทธ์ที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวและให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP)

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อควบคุมศัตรูพืช

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ วิสาหกิจชุมชน

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ สนับสนุนกลไกการทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการของวิสาหกิจชุมชน

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มองค์กร สถาบันเกษตรกร

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๓.๑ ทรัพยากรดิน

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ ส่งเสริมการใช้สารชีวภาพทดแทนเพื่อลดการเผาตอซังข้าว เกษตรกรได้เรียนรู้การผลิตสารชีวภาพอย่างถูกต้อง

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๔ สร้างการรับรู้ในเรื่องมาตรฐานสินค้า และความปลอดภัยของสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

โครงการที่ ๑ การผลิตสารชีวภาพเพื่อลดการเผาตอซังข้าว

ตารางที่ ๘ สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ(บาท)										ผู้รับผิดชอบ
						๒๕๖๑		๒๕๖๒		๒๕๖๓		๒๕๖๔		๒๕๖๕		
						งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	
พัฒนาการ ผลิตราย สินค้า - ข้าว	โครงการส่งเสริม การผลิตข้าวและให้ ได้คุณภาพตาม มาตรฐานสินค้า เกษตร (GAP)	๑. เพื่อพัฒนาระบบ การผลิตสินค้าเกษตร ให้ปลอดภัยได้ มาตรฐาน ๒. เพื่อให้สินค้าตรง ตามความต้องการของ ตลาดและผู้บริโภค	เกษตรกร ตำบลตลิ่งชัน ม. ๑-๗ จำนวน ๑๐๐ ราย	ศพก. เครือข่าย ตำบล ตลิ่งชัน	๑.ประชาสัมพันธ์ โครงการ คัดเลือก พื้นที่และ เกษตรกรที่เข้า ร่วมโครงการ ๒. ประชุมชี้แจง วัตถุประสงค์ เป้าหมายของ โครงการ ๓. อบรมถ่ายทอด เทคโนโลยีให้แก่ เกษตรกร ๔. สรุปผลการ ดำเนินงาน และส่ง ใบสมัครเพื่อขอ การรับรองตาม ระบบมาตรฐาน (GAP) ๕. สรุปผลการ ดำเนินงาน โครงการ	-	-	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	ศบกต. ตลิ่งชัน
	โครงการส่งเสริมการ ใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อ ควบคุมศัตรูพืช	๑. เพื่อส่งเสริมให้ เกษตรกรใช้สารชีว ภัณฑ์ในการควบคุม ศัตรูพืชทดแทนการใช้ สารเคมี ๒. เพื่อพัฒนาการผลิต ให้ปลอดภัยได้ มาตรฐาน และเป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อม	เกษตรกร ตำบลตลิ่งชัน ม. ๑-๗ จำนวน ๑๐๐ ราย	ศพก. เครือข่าย ตำบล ตลิ่งชัน	๑. ประชาสัมพันธ์ โครงการ ฯ ในที่ ประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและรับ สมัครเกษตรกร ผู้สนใจ ๒.จัดทำแผนการ ฝึกอบรม	-	-	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	

ตารางที่ ๘ สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (ต่อ)

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ(บาท)										ผู้รับผิดชอบ
						๒๕๖๑		๒๕๖๒		๒๕๖๓		๒๕๖๔		๒๕๖๕		
						งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	
พัฒนาการ ผลิตราย สินค้า - ข้าว	โครงการส่งเสริมการ ใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อ ควบคุมศัตรูพืช (ต่อ)				๓ . ฝึกอบรม รว มถ่ายทอดความรู้ การผลิตสารชีว ภัณฑ์ สาธิต การ ผลิตสารชีวภัณฑ์ ๔ . สนับสนุน งบประมาณในการ ซื้อวัสดุอุปกรณ์ใน การทำสารชีว ภัณฑ์ ๕ . สรุปผลการ ดำเนินงาน โครงการ	-	-	๕๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๕๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๕๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๕๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	ศบกต. ตลิ่งชัน
พัฒนา เกษตรกร / กลุ่ม/องค์กร	โครงการพัฒนา ศักยภาพวิสาหกิจ ชุมชน	๑. เพื่อสนับสนุนกลไก การทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถ ขับเคลื่อนการส่งเสริม วิสาหกิจชุมชนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ๒. เพื่อส่งเสริมการ ประเมินศักยภาพและ จัดทำแผนพัฒนากิจการ ของวิสาหกิจชุมชน	สมาชิกวิสาหกิจ ชุมชน ๓๐ ราย	วิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมไม่ผล บ้านหนองศาลา	๑ . พิจารณา คัดเลือกวิสาหกิจ ชุมชน ๒.ประเมินศักยภาพ ๓ . จัดกิจกรรม พัฒนา ๔.ประเมินศักยภาพ กิจการอีกครั้งเมื่อ สิ้นสุดกิจกรรม ๕ สนับสนุนด้าน ปัจจัยการผลิต	-	-	๓๐ ราย	๖๕,๐๐๐ บาท	๓๐ ราย	๖๕,๐๐๐ บาท	๓๐ ราย	๖๕,๐๐๐ บาท	๓๐ ราย	๖๕,๐๐๐ บาท	ศบกต. ตลิ่งชัน

ตารางที่ ๘ สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (ต่อ)

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ(บาท)										ผู้รับผิดชอบ
						๒๕๖๑		๒๕๖๒		๒๕๖๓		๒๕๖๔		๒๕๖๕		
						งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	
พัฒนาพื้นที่ และ ทรัพยากร การเกษตร	โครงการการผลิต สารชีวภาพเพื่อลด การเผาตอซังข้าว	๑. เพื่อให้เกษตรกรได้ เรี ย น รู้ ก าร ผ ล ิต สารชีวภาพอย่างถูกต้อง ๒. เพื่อส่งเสริมการใช้ สารชีวภาพทดแทนเพื่อ ลดการเผาตอซังข้าว	๒๐ ราย	ศพก. เครือข่าย ตำบล ตลิ่งชัน	๑.ประชาสัมพันธ์ และชี้แจงโครงการ ๒.ประชุมและรับ สมัครเกษตรกรเข้า ร่วมโครงการ ๓.ฝึกอบรมและจัด กระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการ โรงเรียนเกษตรกร) ๔.ติ ด ต าม แล ะ ประเมินผลการ ดำเนินงาน ตาม โครงการ	-	-	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐ บาท	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐ บาท	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐ บาท	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐ บาท	ศบกต. ตลิ่งชัน

ภาคผนวก

ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลลิงชัน
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

หลักการและเหตุผล

เกษตรกรในตำบลลิงชัน เป็นผู้ผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญแห่งในอำเภอเมืองสุพรรณบุรี แต่ที่ผ่านมาผลผลิตไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค มีสารเคมีตกค้าง มีศัตรูพืชและจุลินทรีย์ปนเปื้อน คุณภาพความปลอดภัยสินค้าเกษตรไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล เกษตรกรในฐานะผู้ผลิตยังไม่มีความรู้ทักษะความชำนาญในการผลิตที่มีการควบคุมและต้องปฏิบัติตามมาตรฐานระบบการผลิต จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาเกษตรกรให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยได้มาตรฐาน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยได้มาตรฐาน
๒. เพื่อให้สินค้าตรงตามความต้องการของตลาดและผู้บริโภค

เป้าหมาย

เกษตรกร ตำบลลิงชัน หมู่ ๑ - ๗ จำนวน ๑๐๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลลิงชัน หมู่ ๑ - ๗

ระยะเวลา

เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ - กันยายน ๒๕๖๕

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
๒. ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ
๓. อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร
๔. สรุปผลการดำเนินงาน และส่งใบสมัครเพื่อขอการรับรองตามระบบมาตรฐาน (GAP)
๕. สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ
๒. คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
๓. ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ
๔. ทำทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการ
๕. อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร
๖. ประเมินแปลงเกษตรกรเบื้องต้น ตามแบบฟอร์มการประเมินแปลงเบื้องต้น
๗. สรุปผลการดำเนินงาน และส่งใบสมัครเพื่อขอการรับรองตามระบบมาตรฐาน (GAP)

๘. สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณภายในวงเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท (จำนวน ๒ วัน)

- ค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ภายในวงเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท
- ค่าสมนาคุณวิทยากร ภายในวงเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินโครงการ

- เกษตรกรได้รับความรู้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP
- เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP

ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อควบคุมศัตรูพืช

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลลิงชัน
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

หลักการและเหตุผล

ตำบลลิงชัน มีศักยภาพและความเหมาะสม สำหรับเป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญของจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีการใช้สารเคมีควบคุมศัตรูพืชจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยาก แต่ทว่าการใช้สารเคมีควบคุมศัตรูพืชอย่างต่อเนื่องยาวนาน ทำให้ศัตรูพืชเกิดความต้านทานและระบาดรุนแรงเพิ่มมากขึ้น เกษตรกรต้องเพิ่มความถี่และความเข้มข้นของสารเคมีควบคุมศัตรูพืชมากขึ้นทุกปี เป็นอันตรายโดยตรงต่อเกษตรกรผู้ใช้ นอกจากนี้ ยังทำให้เกิดปัญหาสารพิษตกค้างอยู่ในผลผลิต ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค และที่สำคัญพิษของสารเคมีควบคุมศัตรูพืชทำให้สิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ในธรรมชาติได้รับความกระทบกระเทือน ระบบนิเวศขาดความสมดุล สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ซึ่งสวนทางกับแนวโน้มของผู้บริโภคหรือทิศทางของกระแสโลกในปัจจุบันที่หันมาให้ความสำคัญต่อกระบวนการผลิตและผลผลิต ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยสิ้นเชิง

จากปัญหาดังกล่าว จึงมีแนวทางที่จะพัฒนาให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมีควบคุมศัตรูพืชลง โดยส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูพืชทดแทน เพื่อปรับระบบการผลิตข้าวให้มีความปลอดภัย ได้มาตรฐานและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การใช้สารชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช เป็นกลไกการใช้สิ่งมีชีวิตทำลายศัตรูพืช ซึ่งมีความจำเพาะเจาะจงต่อศัตรูพืชชนิดนั้น ๆ ไม่ทำลายสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ในระบบนิเวศ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี
๒. เพื่อพัฒนาการผลิตผลไม่ให้ปลอดภัยได้มาตรฐาน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย

เกษตรกร ตำบลลิงชัน หมู่ ๑ – ๗ จำนวน ๕๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน หมู่ที่ ๗ ตำบลลิงชัน

ระยะเวลา

เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๕

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ
๒. จัดทำแผนการฝึกอบรม
๓. สนับสนุนงบประมาณในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการทำสารชีวภัณฑ์

วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ ในที่ประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้านและรับสมัครเกษตรกรผู้สนใจ
๒. จัดทำแผนการฝึกอบรม โดยกำหนดจัดฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้การผลิตสารชีวภัณฑ์ สาธิตการผลิตสารชีวภัณฑ์ จำนวน ๑ วัน

๓. สนับสนุนงบประมาณในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการทำสารชีวภัณฑ์

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณภายในวงเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

- ค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ภายในวงเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
- ค่าสมนาคุณวิทยากร ภายในวงเงิน ๕,๐๐๐ บาท
- สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ภายในวงเงิน ๓๕,๐๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินโครงการ

- เกษตรกรที่มีความรู้และทักษะในการผลิตสารชีวภัณฑ์
- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต
- ผลผลิตปลอดภัยจากสารเคมี
- รักษาสมดุลของธรรมชาติ

ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลลิงชัน
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.๒๕๔๘ เป็นกฎหมายที่ให้การสนับสนุนการประกอบกิจการของเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยส่งเสริมให้ชุมชนนำความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นสินค้าและบริการที่เป็นเอกลักษณ์ โดยสนับสนุนให้มีการรวมตัวกันประกอบกิจการในลักษณะของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งจะสร้างงาน สร้างรายได้และทำให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ รวมถึงเป็นรากฐานในการสร้างความมั่นคงให้กับเศรษฐกิจของประเทศ การดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนมีขั้นตอนและกลไกการดำเนินงานที่สำคัญ ๓ ประการ ได้แก่ การรับรองสถานภาพวิสาหกิจชุมชน การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน และการดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน รวมถึงการทำหน้าที่นายทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามภารกิจที่เกี่ยวข้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร

โดยวิสาหกิจชุมชนมีความแตกต่างกันทั้งประเภทการประกอบกิจการและศักยภาพของกิจการ การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจึงต้องใช้องค์ความรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาให้วิสาหกิจชุมชนพัฒนาไปเป็นผู้ประกอบการชุมชนที่เข้มแข็ง ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรที่ทำให้ประเทศไทยเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุไม่เพียงทำให้กรมส่งเสริมการเกษตรเกิดการหมุนเวียนอัตรากำลังทำให้มีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานรุ่นใหม่เพิ่มขึ้น ซึ่งเจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องมีการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชนเองก็ประสบกับปัญหาสมาชิกที่ดำเนินงานมีอายุสูงขึ้นและไม่สามารถดำเนินงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องหาบุคลากรรุ่นใหม่เข้ามาดำเนินกิจการต่อ ซึ่งอาจรวมไปถึงการส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่เข้ามาเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนให้มีความชัดเจน และเป็นรูปธรรม
๒. เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวให้มีความมั่นคง
๓. เพื่อพัฒนาการผลิตสินค้าให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐาน
๔. เพื่อให้กลุ่มเมล็ดข้าวพันธุ์ดีเป็นพื้นฐานในผลิตเมล็ดข้าวในรุ่นถัดไป

เป้าหมายที่จะดำเนินการ

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ใช้น้ำบ้านหนองบัว หมู่ที่ ๗ ตำบลลิงชัน อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี สมาชิก ๓๐ ราย

วิเคราะห์ศักยภาพ

๑.สิ่งที่มี

- ๑.๑ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนทั้งหมดปลูกข้าวเป็นหลัก
- ๑.๒ เกษตรกรมีประสบการณ์และความรู้ความชำนาญในการปลูกข้าว

๑.๓ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนบางรายมีต้นทุนการผลิตข้าวลดลงจากเดิม เนื่องจากเป็นเกษตรกรสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ จึงมีการปฏิบัติตามกระบวนการเรียนรู้ที่หน่วยงานเข้ามาถ่ายทอดความรู้ในเรื่องการลดต้นทุน เช่น การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ แมลงศัตรูพืชและแมลงศัตรูธรรมชาติ การสำรวจและการวินิจฉัยโรคและแมลง

๑.๔ พื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในระบบชลประทาน

๒. สิ่งที่ขาดและสามารถจัดหาได้เอง

๒.๑ การดำเนินงานของคณะกรรมการยังมีบทบาทไม่ชัดเจน

๒.๒ การกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ขาดการจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร

๓. สิ่งที่ขาดและต้องการการส่งเสริมและสนับสนุน

๓.๑ การพัฒนาการผลิตสินค้าให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน

๓.๒ การพัฒนาความรู้ด้านการจัดการการตลาด

การบริหารจัดการ

๑. ด้านการบริหารสมาชิก (ระยะเวลาดำเนินการ เมษายน ๒๕๖๒)

๑.๑ กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการและสมาชิกให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และเผยแพร่ให้สมาชิกทราบ

- การเลือกตั้งประธาน คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน โดยกำหนดเป็นวาระ ๒ ปี ซึ่งการเลือกตั้งคณะกรรมการ สามารถพิจารณาจากความเหมาะสม ความชำนาญ ประสบการณ์

- กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรและประกาศอย่างเป็นทางการ

- ชี้แจงบทบาท อำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบให้สมาชิกทราบ เพื่อให้เกิดการรับรู้และปฏิบัติตามตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายและประสานงานได้อย่างถูกต้อง

๑.๒ กำหนดเป้าหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับขององค์กรเป็นลายลักษณ์อักษร

- เพื่อให้เกิดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน

- เพื่อให้สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนมีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน

- เพื่อให้การดำเนินกิจการวิสาหกิจชุมชนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

โดยสามารถแบ่งกฎ ระเบียบ ออกเป็นด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการบริหารจัดการ ด้านการผลิต ด้านบัญชีและการเงิน เป็นต้น และมีการติดประกาศตามความเหมาะสม ส่งผลให้การผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ด้านการบริหารทุน (ระยะเวลาดำเนินการ พฤษภาคม – กรกฎาคม ๒๕๖๒)

๒.๑ ระดมทุนในลักษณะการถือหุ้น

- เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการเป็นเจ้าของร่วมกัน

- เพื่อให้มีเงินทุนเพียงพอในการดำเนินกิจกรรม

วิสาหกิจชุมชน กำหนดกติกา/หลักเกณฑ์ในการถือหุ้น ซึ่งต้องกำหนดเพดานหุ้นให้ชัดเจน ต้องกำหนดรายละเอียดให้ชัดเจน เช่น ราคาหุ้น จำนวนการถือหุ้น การจ่ายผลกำไรตอบแทน เป็นต้น และต้องมีการชี้แจงให้สมาชิกได้รับทราบและทำความเข้าใจ ตลอดจนจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน

๓. ด้านวัตถุดิบและการผลิต (ระยะเวลาดำเนินการ มิถุนายน ๒๕๖๒)

๓.๑ จัดกระบวนการเรียนรู้และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้สมาชิก ในประเด็นเทคโนโลยี การผลิตที่เหมาะสมโดยมุ่งเน้นการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต และการผลิตให้ได้มาตรฐาน (GAP)

๓.๒ ส่งเสริมการซื้อการรับรองมาตรฐาน (GAP) ให้แก่สมาชิก โดยชี้แจงทำความเข้าใจให้ตระหนัก และเห็นความสำคัญของการทำการแบบเกษตรปลอดภัย ให้ความรู้เกี่ยวมาตรฐาน (GAP)

๔. ด้านการบริหารการตลาด (ระยะเวลาดำเนินการ กรกฎาคม ๒๕๖๒)

๔.๑ จัดกระบวนการเรียนรู้และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้สมาชิก ด้านการจัดการการตลาด

๔.๒ จัดทำแผนธุรกิจ โดยมีการวางแผนในด้านต่าง ๆ และมีการทบทวนแผนการดำเนินการเป็นระยะ เพื่อเป็นเป้าหมายในการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำเสนอและขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและแหล่งเงินทุน

สถานที่ดำเนินการ

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ใช้น้ำบ้านหนองบัว หมู่ที่ ๗ ตำบลลิ้นช้าง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๖ (ปีละ ๑ ครั้ง)

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณภายในวงเงิน ๖๕,๐๐๐ บาท

- การอบรมถ่ายทอดความรู้

- ค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ภายในวงเงิน ๘,๐๐๐ บาท

- ค่าสมนาคุณวิทยากร ภายในวงเงิน ๕,๐๐๐ บาท

- สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ภายในวงเงิน ๒,๐๐๐ บาท

- ขอรับการสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิต ดังนี้

๑) เมล็ดพันธุ์ข้าว (พันธุ์หลัก) ปทุมธานี ๑ จำนวน ๑,๐๐๐ กิโลกรัม ๆ ละ ๒๗ บาท เป็นเงิน ๒๗,๐๐๐ บาท

๒) เมล็ดพันธุ์ข้าว (พันธุ์หลัก) กข ๕๗ จำนวน ๑,๐๐๐ กิโลกรัม ๆ ละ ๒๓ บาท เป็นเงิน ๒๓,๐๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินโครงการ

ผลผลิต (Output)

๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน

๒. วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนกลไกการทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลลัพธ์ (Outcome)

๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ร่วมประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนสามารถแผนพัฒนากิจการไปใช้พัฒนากิจการไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๕

๒. วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนกลไกการทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ร้อยละ ๘๐

ตัวชี้วัด

๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนสามารถจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนได้ ๓๐ ราย

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลลิงชัน
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

หลักการและเหตุผล

เกษตรกรตำบลลิงชัน ทำการเกษตรเคมีมากกว่าอีกรูปแบบตามธรรมชาติ การใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อการเกษตรประเทศไทยมีแนวโน้มมากขึ้นแต่กำลังความสามารถในการผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการเกษตรของประเทศไทยนั้นไม่เพียงพอจึงจำเป็นต้องนำเข้าปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศทำให้ประเทศไทยเสียดุลการค้า การใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณมากแทนธาตุอาหารที่เป็นอินทรีย์วัตถุและการใช้สารเคมีฆ่าแมลงแทนสมุนไพร เพื่อการกำจัดศัตรูพืชก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น

๑. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น เกิดจากสารปนเปื้อนของสารเคมีในแหล่งน้ำและดินทำให้ระบบนิเวศของสิ่งมีชีวิตเสียไป

๒. ปัญหาต่อความปลอดภัยสุขภาพของเกษตรกรซึ่งจะส่งผลให้สุขภาพชีวิตของเกษตรกรต่ำลงเนื่องจากได้รับสารเคมีเข้าไปในร่างกายมากๆ ตลอดจนปัญหาการตกค้างของสารเคมี ผลิตผลทางการเกษตร ส่งผลให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค

ในขณะที่การใช้ปุ๋ยและสารเคมีส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้นประจวบกับมีการรณรงค์ให้เกษตรกรหันมาให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม คุณภาพของพืชผักและใส่ใจผู้บริโภคมากขึ้น ปัจจุบัน เกษตรกรมีความสนใจการเกษตรแบบธรรมชาติและหรือเกษตรยั่งยืนกันมากขึ้น จึงใช้สิ่งต่างๆ ในธรรมชาติที่อยู่ใกล้ตัว มาทดลองและประยุกต์ให้เป็นประโยชน์มากขึ้น การเกษตรแบบธรรมชาติโดยใช้เทคนิคทางด้านจุลินทรีย์ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือในธรรมชาตินี้ เป็นภูมิปัญญาที่ได้พัฒนาในหลายประเทศ เช่น เกาหลี ไทย เป็นต้น จนได้น้ำหมักชีวภาพหรือน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง น้ำหมักชีวภาพหรือน้ำหมักชีวภาพหรือปุ๋ยน้ำชีวภาพแล้วแต่จะเรียกซึ่งมีความหมายเหมือนกัน

จึงมีแนวความคิดที่จะนำวัสดุที่เหลือใช้ทางการเกษตร เช่น สับปะรด และกากน้ำตาล นำมาผลิตเป็นปุ๋ยหมักชีวภาพ ดังนั้นการเอา จุลินทรีย์ ช่วยในการเร่งปฏิกิริยาการย่อยสลายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่เหลือใช้ให้เป็นปุ๋ยชีวภาพเพื่อทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีในการเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิตการเกษตรลดการนำเข้าปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศที่มีราคาสูง ลดปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัญหาต่อสุขภาพต่อเกษตรกรและผู้บริโภค

วัตถุประสงค์โครงการ

๑. เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้การผลิตสารชีวภาพอย่างถูกต้อง
๒. เพื่อส่งเสริมการใช้สารชีวภาพทดแทนเพื่อลดการเผาต่อซังข้าว

เป้าหมาย

ศพก.เครือข่าย ตำบลลิงชัน เกษตรกรจำนวน ๒๐ ราย

ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือน ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๖ (๔ ปี)

พื้นที่ดำเนินการ

ศพก.เครือข่ายตำบลลิงชัน

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ
๒. จัดทำแผนการฝึกอบรม

วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ ในที่ประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้านและรับสมัครเกษตรกรผู้สนใจ
๒. จัดทำแผนการฝึกอบรม โดยกำหนดจัดฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้
๓. สนับสนุนงบประมาณในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการทำสารชีวภัณฑ์
๓. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณภายในวงเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท

- ค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ภายในวงเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
- ค่าสมนาคุณวิทยากร ภายในวงเงิน ๕,๐๐๐ บาท
- สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ในกาสาธิต ภายในวงเงิน ๕,๐๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินโครงการ

๑. เกษตรกรที่มีความรู้และทักษะในการผลิตสารชีวภาพ จำนวน ๒๐ ราย
๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ สามารถลดการเผาตอซังลง ร้อยละ ๕๐